

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo:

Ljubljana, poštni predal šte. 168.

Naslov za telegrame: »Naprej«, Ljubljana.

Čekovni račun št. 13.807.

NAPREJ

Stane mesečno Din 25.—
za inozemstvo Din 35.—

Oglasi:

Prostor 1×55 mm 60 par. Mali oglasi: beseda
60 par, najmanj 5 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne
priobčijo. — Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Izhaja začasno le enkrat na teden in stane mesečno 6 dinarjev.

Letnik VII., šte. 30.

Četrtek

»Naprejeva« številka
izhaja kot tednik:

LJUDSKI GLAS

Glasilo

Kmetko-delavske zveze

Stane letno 72 Din — mesečno 6 Din

Trinajsta nova vlada SHS — Pašić-Radićeva.

Sestava te vlade je rezultat sporazuma med vodstvom dveh najmočnejših parlamentarnih skupin — med Narodno radikalno in Hrvatsko seljaško stranko... Obe stranki popolnoma soglašata glede usode naše države... vlada je složna v vseh pogledih... Določbe ustave se morajo izvesti v vseh odredbah in na vsem ozemlju SHS brez kakršnekoli izjeme... da vrši izenačenje zakona in da skrbi za zaščito državljanov in političnih pravic vseh državljanov v državi... se ima izvršiti redukcija uradništva... zakon o izenačenju davkov, o agrarni reformi itd. (Za deklaracijo nove vlade.)

Prvič po 7 letih prevratne dobe je sestavljena vlada, v kateri so zastopane najmočnejše parlamentarne skupine srbskega in hrvatskega naroda. Slovenci v tej vladi niso zastopani. V deklaraciji je konstatirana popolna soglasnost obeh strank v vseh vprašanjih, ki se tičejo osnovne državne ureditve. Brez dvoma znači nova vlada za hrvatske pokrajine velik korak naprej. Doslej je na Hrvatskem vladalo izjemno stanje. Hrvatska republika kmetijska stranka in njeni pristaši, ki tvorijo večino prebivalstva na Hrvatskem, so bili postavljeni izven zakona. Z novo vlado se to stanje spremeni in pristaši HRSS dobivajo zopet svoje državljanske pravice.

Nova vlada je sestavljena iz izrazitih zastopnikov srbskega in hrvatskega kapitala. V socialno gospodarskem oziru torej ne moremo pričati

kovati kakšnih sprememb na boljše, ker sta obe stranki v socialno ekonomskem oziru konservativni.

Delavski razred od nove vlade ne more ničesar pričakovati. Ravnotako nova vlada ne bo podpirala revnih kmetijskih slojev, ker se naslanja v prvi vrsti na bogate kmetijske posestnike.

Ako bi nova vlada izvršila obljube svoje deklaracije in izvedla napredne določbe ustave, bi to značilo v političnem oziru precejšen korak naprej. Izenačenje davčnega sistema in ureitev davčnih zakonov bi se moralo po ustavi izvršiti na temelju progresivnega direktnega obdavčenja vseh državljanov, tako da bi imovitejši nosili več bremen nego manj imoviti in tudi bi se moral odrediti resnični davka prosti eksistenčni minimum — ki bi neimovite oprostil vsakršnega davka. Ali — da se bo to zgodilo, ne verjamemo.

Zaščita državljanov bi se morala izvršiti na ta način, da se odpravijo vsi izjemni zakoni, v prvi vrsti zakon o zaščiti javne varnosti in reda, ki postavlja izven zakona ves delavski razred. O tem zakonu deklaracija ne govori in zato je več ali manj gotovo, da bodo izjemni zakoni še nadalje v veljavi, posebno če pomislimo,

da HRSS ni nikdar vodila boja proti zakonu o zaščiti države, dasi je sama trpela pod tem zakonom. S svojim vstopom v vlado se mu je le izognila!

Izvedba samouprave občin, okrajev in pokrajin (oblasti) bi brezdvoma pomenila mal korak naprej z oziranjem na današnje stanje, ko vladajo gerentstva in ko nimamo niti enega okrajnega in pokrajinskega (oblastnega) samoupravnega zastopstva.

Napoveduje se zakon o agrarni reformi. Na drugi strani pa čujemo, da je novi minister agrarne reforme P. Radić telegrafično ukinil nekatere operacije na cerkvenih veleposestvih. Če pomislimo, da radićevci, ki imajo to ministrstvo v rokah, nimajo izdelanega agrarnega programa, potem lahko pričakujemo, da bo agrarno vprašanje reševano na ta način, da se likvidirajo pridobitve preobrata in ustavne določbe, po katerih bi se morala odpraviti vsa fevdalna veleposestva in fevdalni odnosi.

Delavsko kmečko ljudstvo nima torej od te vlade ničesar pričakovati. Tudi levičarji bodo spregledali katastrofalno politiko svojih »levičarskih voditeljev« v zadnjih dveh letih, ki je ponujal izrazito kapitalistični, po svoji socialni osnovi konservativni stranki (radićevcem) enotno fronto, enako kakor gredo zdaj v enotni fronti s slugami demokratarjev-fašistov v stro-

Obleke

kupite najugodnejše pri

Jos. Rojina

Ljubljana

Gospodinje,

poskusite izvrstne testenine, ki se dobivajo zanesljivo samo v originalnih zavojih in pod varstveno znamko:

kovnih organizacijah — proti razredno zavednemu delavstvu.

Posledice take vratolomne politike so, da nezavedno delavstvo glasuje z izrazito kapitalističnimi konservativnimi strankami in s fašističnimi demokratarji.

Pregled organizacij SSI in KDZ od januarja do junija 1925

(vpoštevajo se samo člani, ki so plačali prispevke, in organizacije, ki so obračunale centralnemu tajništvu SSI in KDZ v Ljubljani).

Zaporedna št. v.	Stalna št. v.	Organizacije	Člani „Stoge“ 28. februarja 1925	Stalni, javni naročniki „Napreča“	Rednih članov je bilo					Zamudniki	Prispevki teh zamudnikov		1925 v mesecu VI. rednih članov	Izmed teh članov so zadnji mesec plačali po Din																			Centralno tajništvo je prejelo:																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																								
					1925						Din	p																					pristopnine	progr. davka		Din	p																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
					I.	II.	III.	IV.	V.																									skupaj	Povpr. od člana																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
														2	3	4	5	6	8	10	12	15	20	25	30	40	50	75	100	nad 100																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
1	1	Bizeljsko	2	—	—	—	26	—	26	—	—	—	17	13	—	—	2	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Delavstvo mora voditi samostojno politiko delavskega razreda. Ono ne sme biti odvisno od nobene kase, od nobenega kapitalizma, temveč mora svojo stranko vzdrževati samo. Zato morajo člani sami vzdrževati in voditi stranko. Za to pa je potrebna zavednost. Samo zavedni se lahko vladajo in kontrolirajo sami.

Ta trinajsta čisto meščansko-konservativna vlada SHS ne bo ničesar napravila za delavski razred in za ekonomski progres SHS. Samo močna, zavedna, politična stranka proletarcev, ki bi vodila energičen razredni boj, bi pomenila splošni ekonomski napredek in izboljšanje položaja proletariata. Samo močna, zavedna kmečko-delavska zveza bo zmožna rešiti agrarno vprašanje v korist revnih kmetov in splošnega napredka.

Zato, delavci, poljedelci in revni kmetje, vsi v organizirane vrste naše stranke in kmečko-delavske zveze. Vsi bodimo naročniki in sotrudniki »Napreja«. Osvobojenje delavskega in kmečkega ljudstva mora biti delo ljudstva samega.

Bilanca Samostojne demokratske stranke.

Po prevratu so v državi SHS nastajale razne politične stranke. Nastajale, hitro rasle in bliskovito propadale. Ali nobena stranka ni tako katastrofalno sama v sebi doživela popolen idejni bankerot, kakor Jugoslovenska demokratska stranka (JDS), ki se od odcepa Davidovičevcev imenuje samostojna (SDS). Bila je nekočkrat na vladi, protežirana od bančnega kapitala in zakulisnih iger. Na vladi in v opoziciji je ta stranka pokazala tako omejeno politično obzorje, da je prišla zdaj v zagato, iz katere ne bo našla več izhoda.

Nič čudnega. Že sam porod te stranke je kazal, da se rodi nestvor, sestavljen od najrazličnejših socialnih in asocijalnih, deklariranih elementov. Malomeščanska demokracija srbskih samostalcev se je utopila v reakcionarnem duhu srbskih, hrvaških in slovenskih liberalcev, katerih glava in srce še vedno globoko tiči v despotem absolutizmu in birokratizmu. Temu se je pridružil še orjunaški terorizem, slaba kopija italijanskega fašizma.

Ni čuda, da je ta pestra zmes najrazličnejših ideologov in ideoloških zmot izvajala v sedmih letih na vladi in v opoziciji take vratolomne avanture, da danes ni več resnega človeka, ki bi to stranko smatral za to, kar se sama nazivlje.

Poglejmo nekoliko njeno politično gospodarstvo: Leta 1918, takoj po prevratu, je predlagal g. Pribičević, da naj Narodno Veće proglasi vse nepremično imetje za svojo lastnino! To se pravi, da je predlagal popolno nacionalizacijo zemlje, tovarov in ostalih nepremičnin! Kolosalna komunistična zamisel. Seveda je ostala zamisel, ker za Pribičevićem takrat ni stala nobena organizirana socialna sila. Če primerjamo to velikansko zamisel z afero grofa Thurn-Taxisa, s svinčeno afero in nebroj drugimi aferami raznih »nacionalizacij«, potem se moramo čuditi, kakšne ogromne skoke je napravila demokratska stranka v svojem politično-ekonomskem programu. Od skrajne leve nacionalizacije — je dospela v kratkem času do skrajne desnice protistavne in protizakonite obnovitve fevdalnega nemškega fidejkomisa! Evo, do kakšnih absurdnosti je privedla zmešana ideologija to »demokratsko« stranko.

Pa v drugih panogah politike iste absurdnosti. Proglašajoč se za čuvarico narodnega edinstva je proglašala ta čudna stranka v isti sapi večino politično organiziranih Hrvatov in Slovencev in ves organiziran proletarski razred za protidržaven in anacionalen element, katerega je treba postaviti izven zakona in izven ustave. Pod masko velikega gesla francoske revolucije »Svoboda, Bratstvo in Enakost« je ta stranka forsirala obznanaški teror nad organiziranim delavskim razredom in še več, nad politično orga-

nizirano večino hrvaškega in slovenskega naroda.

Pod svobodnim tiskom je ta stranka razumevala zatiranje vsakega njeje neljubega tiska!

Pod svobodno mislijo je ta stranka razumevala dualistično konfuzijo in spajanje raznih cerkev z državo!

Radi bi vedeli samo eno idejo moderne meščanske demokracije, ki ji je ostala ta »demokratska« stranka zvesta!

Samoupravo občin je gazila neusmiljeno in brez vsake potrebe, da, celo brez vsakega povoda v kratkovidni iluziji, da bo tako koristila svoji strankarski poziciji.

Namesto samouprave okrajev, okrožij in pokrajin je forsirala despotizem in strankarski birokratizem.

Ali je čudno, da se je po taki politiki v kratkem času tako obsovala v narodu, med ljudstvom.

Na tako stranko so Korunovci in Kristanovci stavili vse svoje politične karte. Z njo so vladali, večinoma sicer le tajno, nekaj časa pa tudi javno, z udeležbo v ministrstvih. Od nje so se naučili gospodarskega in političnega verižništva, političnega pučizma in idejne puhlosti, lastnosti, ki vse izvirajo iz praznoverja v vsegamogočnost kapitala in kapitalistične korupcije. Socialni gospodarski temelj obeh teh grup, ki imata popolnoma enako politično koncepcijo, je z verižništvom in korupcijo nabrani kapital. Tak temelj ne more zadoščati za dolgotrajno stavbo. Že je večina tega temelja prešla v tuje roke, pod inozemski vpliv: nad »nacionaliziranim« kapitalom vladajo tujei.

Tako se je pod samostojno demokratsko stranko izmaknil njen gospodarski temelj in s tem je zapečaten njen usoda.

Zapečaten je tudi usoda njenega 7-letnega zaveznika, socialpatriotizma, ki je, mesto, da bi 7 let sistematično razkrival lažnivi demokratizem in vodil proti njemu in proti taki »demokratski« stranki neizprosni boj, se obesil na njo, postal od nje finančno odvisen in polagoma prevzel vso njeno ideologijo in ves njen reakcionarni duh vase.

Kdaj bodo to katastrofalno politiko socialpatriotizma obsodili oni, ki imajo kolikor toliko proletarske ideologije, časti in ponosa razrednih borcev?

Ako se proletariati v zadnjem trenutku ne bo odločno uprl tej politiki, bodo šle v meščanske roke vse pridobitve delavskega razreda zadnjih 35 let.

Zvonimir Bernot:

F. Svetek proti sodrugu L. Klemenčiču.

(Klemenčič išče resnice, Svetek pa kapitala.)

Razkola niso krivi Kristan, Čobal itd. Razkol je bil zgodovinska nujnost.

France Svetek.

(28. junija 1925 na občnem zboru »Zveze gospodarskih združenj«.)

Svetkove besede nikdar niso merodajne in nikdar se ne bodo njegovi citati navajali za dokaz. Tudi tu citirane besede so nespametne, kajti razkol nikakor ni bil zgodovinska nujnost, temveč bi razkola nikdar ne bilo, če bi ne bilo socialpatriotizma, ministerializma, korupcije in drugih nesocialističnih lastnosti.

Toda Svetkove besede vendarle navajamo na glavi članka. Zakaj?

Zato, ker isti Svetek v »Delaveu« št. 13 baš nasprotno govori; po svoji stari navadi se torej zopet tolče po zobeh. V članku »Polemika« govori o povojnih tipih, o dvojni politiki tistih, ki hočejo priti do korit ali pa se pri koritu obdržati, in tam jesti kolikor morejo; da resnice tak politik nikoli ne sme povedati, pač pa se mora iz srea nasmejati vsemu, kar je prej objubil. To so Svetkove besede, in potem pravi, da je »dolga vrsta takih politikov — od Radića do raznih Furlanov in Štefanovičev« in

da je v tej družbi tudi »mož, ki stoji zapisan na uvodnem članku lističa, ki bere nam levite«. Torej opravičuje »zgodovinsko nujnost« pri Svetku le Kristana in Čobala, drugih oseb pa ne.

Iz uvodnih besed Svetkovega članka se vidi, da je ta »listič« naš »Naprej«. (Ta »listič« je vendarle večji nego »Delavec«, ki je prišel letos šele do 13. številke in še za to nima denarja, dasi je strokovno organiziranih »kakor listja in trave«. Dalje se vidi, da polemizira s člankom v »Napreju« št. 28: »Kapitalistično sorodstvo«. Ta članek je pokazal, kako »Delavec« brani interese Trboveljske premogokopne družbe in proti temu se obrača Svetek. Dokaza seveda ne prinaša nobenega, ampak se sklicuje na lanski članek »Izkoriščanje delavske sile v rudnikih Jugoslavije«, ki ga je priobčil in poslal tudi meščanskim listom v objavo... Zato misli, da bodo delavci verjeli njegovemu »boju«. V isti številki »Delavca« pa objavlja že tudi letošnje »napade« na Trboveljsko premogokopno družbo: »Mlin za mletje človeških kosti« jo imenuje in druge »ostre« fraze ponavlja, v bistvo izkoriščanja se pa ne upa, zlasti si ne upa povedati, da je premog predrag in da bi ga več prodali, če bi bil cenejši in da bi se tako brezposelnost znižala. Seveda, tega ne sme, ker bi mu gospodarji zamerili, dočim mu prav radi dovolijo, da jih zmerja s praznimi frazami. Saj tudi proti Kristanu še vedno včasih govori in zatrjuje, da ne gre z njim, čeprav je njegov tajnik! Tako je ta stvar. Drugi »napad« je pa temu enak — pod naslovom »Volitve v Bratovsko skladnico« razlaga, kako je demokratska Delavska zbornica poslala zastopnika proti demokratom za rudarje in predložila »bojevito« misel: naj ostane vse pri starem ali pa naj vlada postavi komisariat; če bodo pa naši sodrugi postavljeni od vlade v ta odbor, bodo v tem odboru nadaljevali svojo »borbo«.

Tako je s Svetkovimi »napadi« proti Trboveljski premogokopni družbi. Pesek v oči delavstva, da bi ne mogli izpregledati. Enako je s Svetkovimi napadi proti Ant. Kristanu, dr. Korunu itd. Na občnem zboru »Zveze gospodarskih združenj« je izrečno povedal, da osebe niso nič krive, ampak je kriva zgodovina...

Ker pa vsi ljudje ne marajo verjeti, da je za Kristanov ministerializem kriva zgodovina in da je ta uboga zgodovina kriva tudi draginje premoga in velikih profitov Trboveljske premogokopne družbe, očita tem ljudem, da so podobni tipi, kakor Furlan itd. In ker spada med te nevernike tudi naš »listič« in njegov sotrudnik s. Lovro Klemenčič, trdi Svetek, da je Klemenčič prišel med delavstvo v družbi z Furlanom. Imenovati se ga sicer ne upa, ampak na uvodnem članku »Napreja« št. 28 je napisano Klemenčičevo ime in v tem »Napreju« je tudi članek, proti kateremu polemizira Svetek. Torej je nesporno, da misli Svetek s. Klemenčiča.

To pa je malo preveč. Če bi Svetek koritaril lepo v zatišju, kakor njegova sodelavka v Konsumnem društvu za Slovenijo Mica Urbančeva, ki se še za tiskovni sklad »Socialista« ne upa prispevati s polnim imenom, potem bi delavstvo morebiti nanj pozabilo, kakor je na Urbančeva, češ, naj le »je, kolikor more«. G. Svetek pa hodi s svojim maslom na solace, vodi politiko, kakor kak velik in končno očita Klemenčiču kameleonstvo in Furlanovo družbo. To je preveč, gospodine!

Da je Klemenčič koritaril v Furlanovi družbi, tega si še ni nihče upal trditi, pač pa smo mi že trdili, da je g. Svetek dobival denar od Bele Kuna in da je za denar po prevratu razbijal socialistične organizacije in pripravljati tisto »zgodovinsko nujnost«, ki jo mi imenujemo razdor. Furlan je delal tudi tako, Klemenčič pa drugače. Za Klemenčiča smo vsi vedeli, kaj dela, za Svetka pa ne. Če bi bil jaz 1. 1919. vedel, da je Svetek take vrste plačanec, tajni plačanec, bi nikakor ne hotel z njim občeovati, kaj še, da bi ga učil politične abecede, čitanja,

pisanja, računanja itd. Če bi bil vedel, da je tajni plačanec, bi bil vedel tudi, da so taki ljudje nevhvalni in da zlorabijo pridobljeno znanje v svoj osebni dobiček, ne pa v korist vsega delavskega razreda. Res je, da se mi je Svetek sam prej izpovedal, predno sem od drugih zvedel za to. A povedal mi je to skesano, tako, da sem moral verjeti v njegovo odkritosrčno poboljšanje in sem ga še tolažil, naj si zaradi starih grehov ne dela očitkov, v bodoče nas bo itak načelo javnosti obvarovalo vseh nemoralnih podkupovanj. Da bo tako kmalu zapustil načelo javnosti, nisem mogel misliti, ker mi je polovico zamolčal — to namreč, da komunizma ni zapustil zato, ker je nemoralno dobivati tajne podpore, ampak zato, ker je pri Kristanu dobil boljše podporo! Bil je namreč od vlade poslan v Ameriko skupno z dr. Peričem kot delegat na Washingtonsko konferenco 1. 1919/20, z dolarji in franki. Da je bil pri Korunu, sem spoznal šele iz tega, da se je za neke ostanke dolarjev in frankov po svoji vrnitvi zastonj boril vse dolejš, dokler se ni izneveril poštnim načelom razrednega boja... Potem je šlo pa zelo hitro. Ko je bil pri Korunu, je začel kar iz predsedstva vladati Strokovno komisijo, jo prepeljal v GRSJ in s tem v naročje SPJ in uvedel kristanovstvo najhujše vrste. V »boju« proti korupciji je dosegel, da so sprejeli tudi njega medse in ga posadili na prostor M. Urbančeve, proti kateri je tako »energično« nastopal. Zdaj sedita skupaj in najbrž ima tudi on enako kakor ona desetletno ali pa še celo dosmrtno pogodbo. Pri tem je ona toliko boljša, da si je svoje korito priborila z dolgoletnim delom, on pa s kameleonstvom in jezikom. Tak je človek, ki očita s. Klemenčiču podobnost z raznimi Furlani.

Odkar poznam s. Klemenčiča, vselej se je boril javno in za nobeno njegovo dejanje ne vem, ki bi ga bil skrival. Ves ta čas je bil na strani tistih, o katerih je mislil, da se borijo za razredni napredek. Ali je kaj hudega, če 1. 1919 ni hotel iti s Kristanom? Res, da bi mu mi, ki smo ves čas vztrajali v organizacijah in izrili iz stranke kristanovstvo, namesto, da bi šli sami ven, da bi mu torej mi lahko očitali — toda če bi to res storili, bi nam on lahko očital domišljavost in neumnost, kajti takrat smo mi povsod veljali za kristanovce in plačani Furlani, Svetki itd. so zato skrbeli, da se je baklja razdora razširila vsepovsod. Vsa masa je šla in kdo more pošteniaku zameriti, če je šel od korumpirane stranke v novo, kamor je šla vsa masa?

Pozneje je s. Klemenčič sodeloval pri ustanavljanju enotne fronte, mi smo se pa proti njemu borili. Toda kdo more trditi, da je to delal iz slabih razlogov? Takrat ni bilo enotnosti nič manj treba nego danes, kajti zaradi obznane niso trpeli le teroristi, ampak ves delavski razred. Zmota je bila, če je takrat s. Klemenčič mislil, da je enotnost sama brez enotne zavednosti že dovolj, toda to zmoto je kmalu izpregledal in jo javno razložil! Razložil je tudi vzroke in to v tisku, da je vsak lahko čital — Svetek se je pa tajno dogovoril s Čobalom, Korunom, Kristanom itd., tajno so sklenili enotno fronto s »komunističnimi« generali in v svojem centralnem glasilu »Radniških novinah« (ki so natanko tako velike, kakor listič »Naprej«, dasi so dobile od GRSJ toliko podpore, kolikor velja tisk »Napreja« v celem letu) so imeli še celo korajžo nastopiti proti dolgoletnemu strokovnemu borecu Pavlu Pavloviču, ko je hotel, da naj se vrši ta kravja kupčija javno pred vsem proletariatom, ne pa le za zeleno mizo! Kakšen prepad je med nekdanjo Klemenčičevo javno in sedanjo Kristanovo tajno enotno fronto! Svetek je šel takrat tajno h Golouhu, ker se javno ni upal, saj bi bil takoj ubit! Toda tudi zdaj po dveh letih pošteni delavci tega še niso pozabili, pozabljivi so le tisti, ki se dajo od demokratske Delavske zbornice podkupiti. Klemenčič se pa nič ne boji, če si delavci osvežijo svoj spomin, nasprotno, še sam jim ga z svojimi temeljitimi članki pomaga osvežiti. Seveda si tega ne bi

Imel dovoliti, če bi ne imel čistih rok. Ker jih pa ima, mu razni Zorge in Svetki ne morejo nič drugega očitati kakor to, da ni nezmotljiv. Ta očitek pa je razžaljiv samo za papeže. V papeža in podobne »bogove« pa verujejo še samo klerikaleci in »le strokovno« organizirani pristaši GRSJ in SPJ. Prvi imajo svojega papeža v Rimu, drugi pa v Kristanu in kapitalu. Klemenčič pa sploh ne mara, da mu kdo veruje; ker se po načelu javnosti javno z drugimi vred bori za odstranitev vseh tajnosti, ki omogočajo sedanjí krivični družabni red.

Razno.

r Radić na kolenih. Po sestavi nove vlade RR je bil Radić s svojimi tovariši takoj izpuščen iz preiskovalnega zapora. Vse njegovo prejšnje »protidržavno delo«, ki ga je spravilo v zapor, mu je bilo brez končne preiskave s kraljevim ukazom odpuščen. Ko je sodnik 18. julija prečital Radiću kraljev ukaz, je vzkliknil Radić: »Hvala bodi bogu, narodu in kralju!« Dne 20. t. m. se je Stipica v spremstvu svojega nečaka Pavla Radića, sedanjega ministra za agrarno reformo, peljal osebno h kralju na Bled, da kralju izrazi svojo hvaležnost za pomilostitve. Tudi Pašiću je Radić postal pismo, kjer ponovno izjavlja in z zadovoljstvom ugotavlja, da je program Narodne radikalne stranke v bistvu sličen programu Hrvatske seljačke stranke. Tako so se bratci našli... A ljudstvo, zlasti hrvaško in deloma slovensko, ki je s takim navdušenjem nosilo kroglice za puhle fraze o republiku, o kmečki samoupravi itd. tigrom v žrelo, gleda na vse to drugače. Razočarano je in prav pošteno prevarano — pa to je dobro šola, ki bo marsikomu odprla oči in mu dopovedala, da je naporno slepo verjeti frazarskim voditeljem, temveč da je treba v stranki, katere pristaš se kdo čuti, resno sodelovati in stalno zasledovati, če stranka svoj program tudi res izvršuje. Radić je demagoško farbal svoje seljake že od vsega početka. Peljal se je na šoh in izstopil za eno postajo pred ciljem, da je šel lahko peš na mesto shoda. S skorjico kruha in kosčkom slanine, ves prašen in navidezno zmučen je dal svojim frazam primerno oporo. Otvarjal je shode: »V imenu Boga in seljačka sloga!« — Zatirani kmetič je videl v njem svojega sotrpina in je vsem njegovim trditvam slepo verjel. Danes stojita tu kmet in delavec, ki sta pričakovala rešitve v Radićevi republiku — nafaarbana. Ponavljamo: zakaj? Zato, ker se ne znata oziroma nočeta z lastno glavo misliti in z lastnimi očmi gledati...

r »Konsumna društva« so navadno regulatorji cen trgovcem. Pri našem »Konsumnem društvu za Slovenijo« je pa to narobe. Da ne bo zopet kdo rekel, da »neutemeljeno napadamo«, navajamo par zgledov. Moka je v konsumu v Ljubljani po 7.50 Din, pri drugih trgovcih pa po 6.75 Din. Olje po 24 Din, drugod po 22 Din. Orehi po 42 Din, pri branjevkah in drugih trgovcih pa po 34—35 Din. Tako je pri vsem blagu. Ni čuda, če izgubljajo člani Konsumnega društva zaupanje v tako zadrugeto. Trgovci se pa iz nje norca brijejo. Pa še bolj kriče slučaj imamo. V konsumu veljajo čevlji 300 Din, dočim jih v eni mali čevljar v lepši obliki (in ne pozabiti: domače delo!) napravi za 200 do 240 Din. Glede manufakture se pa po vseh prodajalnah pritožujejo ljudje zaradi neokusnih vzorcev in znatno dražje cene, kakor drugod. Na ta način bodo zaloge v konsumu še naraščale, prodajalne se bodo še nadalje zapirale, končno bo ostal še samo direktorij z »dosmrtno« pogodbo in Kristan s svojim pošojlom iz »Zadružne banke«. Člani, napravite red — zavedajte se, da ste več nego direktorij, čeprav je direktorij boljše plačan nego vi in čeprav se v današnjem družabnem redu meri kapaciteta in inteligenca le po denarju. V zadrugetu mora postati drugače!

r Dobro bo treba zapisati v spomin priznanje v zadnji številki »Socialista«, da so korunovci poskušali in pomagali škodovati sodr. Möderndorferju v Mežici. Ne bomo preveč dolgo čakali na to, da bodo pisali popolnoma drugače, za to lahko jamčimo. Zamenkrat pa: zapomnite si to vsi dobro.

r Ko so srčali samostojni demokrati iz vlade, je načelstvo SPJ takoj izjavilo, da ni bilo v nobeni zvezi z žerjavovci radi imenovanj v socialnih zavodih, prej pa take izjave ni dalo. Dasi je že dolgo, kar je bil premeščen ravnatelj Koemur v Zagreb in je »Naprejek« že takrat pozival »Socialista«, naj pove kaj več o premestitvi, je molčal trdovratno tudi na vse druge pozive vse dotlej, dokler so bili žerjavovci v vladi! Koliko odgovorov je še dolžan! In s takimi izjavami proletariata ne bodo nič farbali! Bomo takim

generalom že dali »zvavišene strankne interese«, čeprav jim damo na razpolago daljši rok, da bodo prihodnje izjave lahko sestavili še bolj zavito in skrivnostno! — Sicer pa se tega, da je bil Svetek izbran za predsednika, niti dotakniti ne upajo...

r Konservativci na Angleškem že zgublajo vpliv. Pri vseh nadomestnih volitvah se to jasno kaže. Na vlado so prišli samo zato, ker je bila Macdonaldova vlada nezmožna izvršiti socialistični program, ker ni imela večine v parlamentu. Macdonald je bil že sam priznal, da je bila napaka prevzeti vlado prej, predno so imeli socialisti absolutno večino. Relativna večina ni dovolj, socialisti ne smejo prevzemati vlade, dokler nimajo toliko poslancev, da lahko preglašujejo vse nasprotnne stranke. Če hočejo delavci socialistično vlado, naj postanejo socialisti in naj izvolijo v parlament svojo večino. Če bi bili to spoznali pred volitvami, ne bi bili dali svojih glasov konservativcem, ki pod delavsko vlado niso dovolili odpraviti brezposelnosti, sami pa zdaj, ko imajo večino, seveda tudi ne marajo odpraviti tega zla.

r Ta notica bi bila morala biti že zadnjič objavljena, pa smo jo morali ven vreči, ker je manjkalo prostora. Druga pa, ki je z njo v zvezi, je v zadnjem listu ostala in je bila zato težko razumljiva. Oglejte si jo še enkrat, bila je pod »Razno« z naslovom »V Jugoslaviji je drugače«. Take sitnosti imamo v vsaki številki. Mnogo gradiva nam leži v tiskarni že postavljene, pa ga moramo odlagati od tedna do tedna. Članek »Banke« smo zadnjič objavili, danes pa ne moremo besede držati. Mnogo nam tako zastara, da ni več za objavo — zaupniki se pa jezijo. Kdor se zaveda teh težkoč, naj pomaga, da bomo prej imeli zopet dnevnik. Po dvakrat na teden bo izhajal »Naprejek« takoj, ko bo 1000 naročnikov poslalo, namesto 6 — 12 Din. Teh 12 Din bo veljalo za enomesečno naročnino in sicer za tisti mesec, ko bo »Naprejek« že res dvakrat na teden izhajal. Prej pa ga ne bomo povečali že zato, ker vidimo, da je mnogo delavcev, ki še tednik težko popolnoma prečitajo. Uredništvo.

Učiteljska skupščina se je vršila 4. in 5. julija v Šoštanj. Kdor pozna Cankarjeve »Hlapce« globlje, to je, kdor jih je čital večkrat in s primerno pazljivostjo, ta ve, kako težko je sprayiti celokupno slovensko učitelstvo na pravo pot. Nezmotljivi 30-letni delavec na polju pobijanja klerikalizma, večni predsednik Luka Jelenc, vidi v »Hlapcih« menda samo boj proti klerikalizmu, in če bi šlo po njegovi želji, bi zavzemal ta boj posebno stolicu na naši univerzi. Tega pa ne ve, da je »pobijanje« le negativno in da kot tako ne more roditi prav nobenega sadu. Vendar je pri vseh težkočah treba ugotoviti, da je splošni utis letošnje skupščine boljši nego druga leta. Da ni vse tako, kakor bi moralo biti, je krivo predvsem demokratsko političarstvo štiripresne deteljice v Ljubljani in nekaterih njenih priganjačev. Puhla in prazna so bila poročila, ničesar globokejšega, sedanjí dobi socialnih kriz primerne, kakor da bi šel poverjenik in njegovi ožji prijatelji mimo vsega razvoja popolnoma zavezaní oči. »Zlasti zdaj, ko se kuje nov šolski zakon, nam mora biti žal, da ima najnaprednejše učitelstvo v državi tako nezmožnega »strokovnjaka« za predsednika, in drugi odgovorni funkcionarji ne mislijo s svojo glavo, ampak gledajo le nanj in mu kimajo. To se bo v šolskem zakonu brdko maščevalo, tem bolj, ker je moderen šolski zakon drugih naprednih držav največji ponos učiteljstva. Tukaj je ljubljansko poverjenišvo popolnoma odreklo in na skupščini se je to čutilo. Usoda skupščine je visela na eni sami nitki in le Jelencovi 30-letnici se je zahvaliti, da niso prišle železne metle. Tako pa je Jelenc še zdaj, ko mu je ura njegovega vodstva odbila, v tolažbo dobil zlato uro, ki mu jo kot človeku tudi mi privoščimo in želimo, da bi mu še dolgo dobro šla. Saj kriv ni vsega on, največ je kriva duševna komodnost učiteljstva, ki je čakalo vsega iz predsednikov glave (op. ur.: ista bolezen, kakor pri delavstvu drugih strok!). Omeniti moramo, da je neki učitelj (menda delegat logaškega okraja) hotel povedati radi prepovedi Tumovega predavanja nekaj prirobov, ki jih je imel napisane in pripravljene kot odgovor na tajniško poročilo, pa mu niso dovolili govoriti oz.

čitati — poverjenik sam je pa čital — vsaki priliki svoj kredo, evangelijski, pater noster in sanktus. S. Möderndorfer je rešil čast delegacije in zavrnil primerno tudi Fleretovo politično žonglerstvo na račun naših socialnih idealov (Flere je ministr. referent prosvete). Resolucije, ki so jih sklenili odseki, so v splošnem prav dobre, zlasti resolucije šolsko političnega odseka. Delegati iz raznih delov pač prinesejo več idej z globljimi koreninami seboj. Prvič, odkar vodi Jelenc usodo našega učiteljstva, se je zgodilo, da se je zamenjala beseda »klerikalizem« z reakcionarstvom. Menda je učiteljstvo spoznalo, da je reakcionaren tudi Pribičević s svojim šolskim zakonom. To vkljub udanosti ni brzjavki štiripresnega poverjenišva. Vendar ne bodo ti istovelili mnenje vsega učiteljstva s svojim servilizmom napram najbolj moderno reakcionarnemu ministru. Kadilo se je mnogo na vse strani tudi pri pozdravih in referatih, da je bilo še več časa zapravljenega, ki je za tako zborovanje že itak prekratko odmerjen, vendar se je videlo, da je zlasti med mlajšimi vzgojitelji naše mladine vedno več takih, ki korakajo po pravi poti.

Priporočamo trdko

Josip PETELINC

Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Najcenejši nakup

nogavic, žepnih robcev, brisalk, klota, belega in rujava platna, šifona, kraljev, raznih gumbov, žlic, vilic, sprehajalnih palic, nahrbtnikov, potreščin za šivilje, krojače, Solingen škarij za prikojevanje in za obrezovanje trl.

Na veliko! Na malo!

Iz stranke.

s Hrastnik. Redni občni zbor tukajšnje SSJ-I se bo vršil dne 2. avgusta 1925 s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo predsednikovega namestnika. (Predsednik Malovrh je že šel h korunovcem, zdaj si že upa pokazati barvo javno!) 2. Poročilo tajnika in blagajnika. 3. Poročilo preglednikov. 4. Volitev novega odbora. 5. Razno.

s Seja okrožnega odbora SSJ-KDZ za Breziško okrožje se bo vršila v nedeljo 2. avgusta ob 9. uri dopoldne v gostilni g. Petrišičeve pri kolodvoru v Brezicah. — Zaupniki, udeležite se seje polnoštevilno!

s Član strokovnih sekcij »Skupnega doma« postane vsak član SSJ-KDZ, ki plača poleg mesečne članarine še 10 Din za strokovni prispevek. Vsak član mora biti naročnik »Naprejek« ali »Ljudskega glasu«. Strokovni prispevek se plača obenem s članarino in naročnino pri krajevnem blagajniku ozir. podblagajniku. Krajevnim organizacijam ostane za krajevne potrebe 30% tudi od strokovnega prispevka. Pristopnine k strokovnim sekcijam ni. Politično neorganizirani delavci morajo postati obenem člani SSJ-KDZ. V »Soc. Kalendarju« za l. 1925 omenjeni prispevek 15 Din pomeni prispevek in naročnino Ljudskega glasu skupaj. Vsak član strokovnih sekcij se mora zavedati, da pristopa k organizaciji, ki bo delovala in branila ne le njegove koristi, ampak koristi vsega delavskega razreda po socialističnem programu. Ta program zahteva razredni boj. Čisti razredni boj pa lahko vodijo le organizacije, ki imajo jasno zahtevano pot v izvrševanju svojega programa. Delavec, ročni in duševni, če je zaveden, ne more biti niti klerikalec, niti orjunaš ali kaj podobnega, temveč samo razredni bорец brez ozira na narodnost, vero in spol, to je socialist. Zato ustvarjajo in tvorijo »Skupni dom« le socialisti. Sodrugi, ki ste že na tej poti, razlagajte svojim sodelavcem, ki še tavajo v temi, da zaželjene zmage nad kapitalističnimi izkoriščevalci ne more prinesiti mešanica, kakor jo ustvarjajo razni od kapitala in buržujske vlade vzdrževani zedinjavci, temveč edinole čist in vztrajen razredni boj.

Vse naročnike »Ljudskega glasu« opozarjamo, da bomo prihodnjč uporabili pri ekspediciji nove naslove. Kdor lista ne bo dobil, naj ga takoj reklamira. Eventuelne pomete pri prepisovanju naslovov nam takoj sporočite! Uprava.

Dopisi.

V nekem industrijskem kraju na Kranjskem je ravnatelj neke tovarne zahteval od delavstva, da morajo delati v bodoče 10 ur dnevno, da pa ne bodo dobili več 50% doklad za 9. in 10. čezurno delo. Pod vodstvom nekega bivšega neodvisneža so delavci ob 1. uri popoldne ustavili delo ter čakali v tovarni; obvestili pa niso nikogar, da nočejo delati pod novimi nezakonitimi pogoji. Neodvisnež jim je razkladal, da bo ravnatelj moral povisati plače, ker ima tovarna obilo naročil (dela se neč in dan). Ko je zvedel ravnatelj, da so delavci ustavili delo brez kakega naznanila ali resolucije, in na njegovo vprašanje, ali bodo šli na delo, kar so delavci zanikali, jih je kratkomalo odpustil in nadomestil z drugimi. Nekaj ur pozneje so pa že nekateri odpuščenici prosili za zopetni sprejem, kar je ravnatelj odklonil. — Vodja štrajkoječih delavcev se je baje skušal naknadno izgovarjati na nekega našega zaupnika, s katerim, da je on baje govoril. Ugotovili smo, da to ni res temveč prosta izmišljotina. Slišali smo mladega odpuščenega delavca, ki je trdil, da je njihov vodja moral vedeti, kako se dela v takih okoliščinah, saj je on (vodja) vendar organiziran v »Svobodi«. Povedali smo mu resnico, da ni njihov voditelj organiziran ne v »Svobodi« in ne v politični stranki. In mladenič nam končno pravi: »pa saj je bil lansko leto radi politike zaprt!« — Iz tega žalostnega slučaja vidimo, da je osobito neorganizirano delavstvo malo poučeno — delavskem gibanju, da ne zna samostojno misliti, da zaupa največ kričarjem in resnim demagogom. Svetujemo vsem delavcem, da se obračajo v takih slučajih na naše organizacije in naše zaupnike, ki pojdejo vedno vsem na roko. Svoje zahteve mora delavstvo naznaniti vodstvu tovarne potom resolucij, zahtev ali ustmeno potom izvoljenih zaupnikov ali odposlancev. Če pa tovarna tako izrečno krši zakon o osemurniku, naj se pa delavstvo obrne v takih zadevah na one korporacije, ki so dolžne v prvi vrsti čuvati delavske interese; te korporacije so Delavska zbornica in inšpekcija dela. Vsak slučaj, kjer bi le-te ne storile svoje dolžnosti, javite ga našemu tajništvu SSJ in DKZ v Ljubljani, poštni predal 168.

Iz Mežiške doline. Preteklo nedeljo je priredilo mežiško DTE svojo ustanovno slavnost, ki je v vseh ozirih zelo lepo uspela. Telovadci so zelo postavili, to jim je treba priznati, brčkone ni nihče pričakoval tako lepega uspeha. Vsi mlajši ljudje pa, ki doslej še niso pristopili k DTE, bodo to storili čimprej — tako vsaj upravičeno upamo. — Povedati pa je treba predvsem nekaj drugega: DTE v Mežici je seveda prosila za polovično vožnjo na železnici, a na svojo prošnjo niti odgovora ni dobila! Ni še dolgo, kar je bil v Mežici sokolski okrožni zlet — za to prireditve je bila polovična vožnja seveda dovoljena. Prav tako tudi, ko so imeli v Prevaljah neko orlovsko slavnost. Taka ločitev državne železniške uprave v državljano »boljše« in »slabše« vrste mora pri proletariatu nujno omajati vse zaupanje v nepristranost in pravičnost državne uprave. Ni torej čudno, da so potem pripete tudi take nerodnosti, kakor se je zgodila v soboto pred slavnostjo v Mežici. Ponekod so razobesili rdeče zastave, tako tudi v mežiških rudniških hišah, a od ravnateljstva rudnika je bil izdan obenem ukaz, da morajo viseti na rudniških hišah poleg rdečih tudi državne oziroma nacionalne zastave. Nekaj telovadcev je prišlo iz Maribora že v soboto zvečer, dva med temi pa še nista razumela, da mora biti član DTE vedno trezen in ko sta videla na najbližji rudniški hiši tudi nacionalno zastavo, sta proti pristranosti nacionalne železniške uprave nerodno demonstrirala: hotela sta namreč nacionalno zastavo sneti, kar so pa naši mežiški sodrugi preprečili s tem, da so jo v nedeljo sprajtraj lepo potegnili pod streho in spravili nepoškodovano. Lahko se zgodi, da bodo poskušali »nacionalni« ljudje to zadevo zlorabiti, a vsak pameten

in trezen človek bo vendar uvidel, da je pri tem graje vredno samo to, da se nekateri proletarci še vedno ne marajo ločiti od svojega najhujšega nasprotnika: alkohola. Na drugi strani pa je znano, da je ravnateljstvo napravilo veliko večjo nerodnost v treznem stanju: rudnik se je na vse načine upiral in se menda še upira novi šoli v Mežici, ker gre pri tem za denar, ki bi ga odtegnil državi in ohranil v svojem žepu in je zelo vsekakor nesrečen poskus, kazati potem »državotvornost« z razobešenjem zastave. Če se to ne pravi norčevati se z nacionalizmom in patriotizmom in če to torej ni greh proti državi, kaj je potem sploh še mogoče napraviti hujšega proti državi? In da zalkoholiziran človek napravi še vse hujše stvari, kakor onadva telovadca, to dokazuje tudi dogodek v nedeljo zjutraj na meji. Počasi pa bodo prišle na dan tudi druge zadeve, ki bodo še veliko bolj jasno razgalile lažnivo državotvornost nekaterih »odličnikov« v Mežiški dolini.

Maribor. Vprašamo g. Svetka in dr. Koruna, ali je njima znano, da se je baval oblastni odbor Orjune v Mariboru z akcijo proti učiteljskemu Doberški in Möderndorferju v Mežiški dolini. Dalje, ali zna za to g. Logar, predsednik Korunove organizacije v Mežici in g. rudnik tam?

Trbovlje. Izlet na Mrzlico je uspel nepričakovano lepo. Dasi so korunovci v svoji veliki skrbi za »zedinjenje proletariata« napeli vse sile, da bi odvrnili delavstvo od izleta v prosto naravo in so jim šli pri tem na roko vsi:

klerikalci so priredili shod s posl. Gosarjem, neodvisneži vrtno veselico, orjunaši in sokoli pa tombolo. Tudi po drugih krajih so se trudili korunovci, kakor so pripovedovali izletniki, in poskušali zediniti proletariata v neudeležbi. Škodovala je pa resnično samo tombola, ker je za preprostega delavca, ki ne zna računati, res zapeljivo, upati, za par dinarjev dobiti bogastvo. Zelo redki so tisti, ki čutijo, da je tako obogatjenje nemoralno in da le redkokdaj služi k sreči. Naše delavstvo ne ve ničesar o velikih bojih, ki jih je socialna demokracija vodila za odpravo loterije in loterijskega izžemanja — kajti loterije, tombole itd. imajo namen iztisniti iz ljudstva denar za tiste namene, za katere bi ga drugače nikdar ne dobili, vsaj od delavstva ne. To se je pokazalo zlasti v Trbovljah, ko se je neki govornik pri tomboli zahvalil proletariatu, da je v tako velikem številu kupoval srečke in podprl s tem stavbo sokolskega doma. Tako je bil mož »ganjen«, da je nagovoril poslušalce z besedami: »Sodrug! in sodružice!« Če je bil prej v delavskih vrstah, je storil to iz navade, nevede kaj govori. Če je bil pa orjunaš, je s tem zelo dobro zafrknil delavsko nezavednost. To je bilo v 14. mesecu po Fakinovi smrti... Vendar je pa bila udeležba na izletu nepričakovano velika in po zaslugi nasprotnikov tudi izbrana. Dasi je bilo vino premočno in radost splošna, smo opazili le štiri vinjene osebe, med njimi tri neznane. Števila udeležencev seveda ni bilo mogoče ugotoviti niti približno, le po prometu

si lahko napravimo neko sodbo: prodano je bilo zelo mnogo čaja in brezalkoholnih pijač (samo čaja za 600 dinarjev), dalje 300 l vina in 250 litrov piva. Če bi bilo dovolj vode, bi se bilo brezalkoholnih pijač prodalo še več in mnogo se je to kritiziralo. Brezpogojno bo treba prihodnjic pripeljati zadostno množino studenčnice, čeprav z velikimi stroški. Oddaljeni in težko dostopni studenec je odločno premajhen in voda slaba. Ljudje bodo dobro vodo tudi radi plačali. Odločno sem pa proti temu, da bi se popolnoma opustile alkoholne pijače. Z zavednimi sodrugi pridejo tudi družinski člani in prijatelji, ki bi smatrali pomanjkanje za nasilje in to nikdar ne vpliva dobro. Kdor ne bo pil, ker ne bo dobil, se bo nazaj grede ustavil v vsaki gostilni in zapravljal tako vse zdravje, ki si ga je na planini popravil. Kdor se hoče rešiti alkohola, se ga mra rešiti sam, svobodno, prostovoljno, ne prisiljeno. Tudi v tem oziru veljajo Marksove besede, da je rešitev proletariata delo proletariata samega. — Kakšen je bil gmojni uspeh prireditve, bomo naznanili prihodnjic.

Iz Zagreba. Ves Zagreb je pasiven in sprejema Radićeve izjave z nekako mržnjo. Izgleda, da je Radić izgubil več ko polovico svojih pristašev. V soboto dne 18. julija, ko je bil izpuščen iz zaporja, ga je čakalo nekaj visokošolcev, kateri so pljuvali na avtomobil, v katerem se je Radić brzo odpeljal. («Očividec» in »uhoslišec« poroča tako! Op. ur.)

Poravnajte naročnino!

DOVRŠENO SREDSTVO PROTI REVMATIZMU.

Čeprav je zdravilo Radio-Balsamica dr. Rahlejeva radi lahkega, hitrega in popolnega ozdravljenja revmatizma zelo dobro znano ne samo v naši državi, temveč tudi v inozemstvu, imamo pri nas še mnogo bolnikov, ki trpe radi revmatizma, pa imajo sedaj priliko, da lahko popolnoma izlečijo to bolezen, ker je Radio-Balsamica priznana od vseh medicinskih avtoritet kot najboljša in edino sredstvo proti revmatizmu, gihtu in revmatičnemu išijas. Zdravilo Radio-Balsamica je popolnoma neškodljivo sreč in ima tudi to prednost, da ne pušča nikakih posledic ne na koži, ne v organizmu. Revmatizem, ki je trajal več let, se lahko ozdravi z 2—3 steklenicami tega znamenitega zdravila. Za izdelovanje in prodajo zdravila Radio-Balsamica je laboratorij v Beogradu, Kosovska ulica 43.

Naročajte Naprej!

Lastnik: »Sloga«, r. z. z. o. p.

Izdajateljica in odgovorna urednica:

Iza Prijateljca

(v imenu izvr. odbora SSJ in KDZ.)

Tisk tiskarne »Merkur« v Ljubljani.

25. VII. 1925 — 2400.

Pozor!

Pri „Dalmatincu“

v gostilni bratov Ninič na Rimski cesti

dalmatinsko vino liter 10 Din.

Za mnogobrojen obisk se priporoča brata Ninič.

Najboljši šivalni stroj

je edino le

Pouk v vezenju brezplačno.

Večletna garancija.

Delavnica na razpolago

Grietzner in

Adler za rodbinsko in obrtno

rabo v vseh opre mah

Josip Petelinc, Ljubljana (blizu Prešernovega spomenika)

Tvornica dežnikov in solnčnikov L. MIKUŠ, LJUBLJANA

Mestni trg šte. 15

priporoča svojo bogato zalogo dežnikov v kakršnikoli velikosti po najnižji ceni.

Češko sukno, žensko volneno blago, perilo, platno, hlačevino, tiskovino itd.

kupite v prvovrstni kakovosti najceneje

v Celju pri „Solncu“.

Za obilen obisk se priporoča

Alojz Drofenik.

1^a dalmatinski PORTLAND-CEMENT „TITAN“

Generalno zastopstvo:

M. GREGOVIČ & Co., LJUBLJANA, Šelenburgova ulica 7

Telefon 956

Poštni preddal 167

Potrebujemo dobro izurjenega strojnega ključavničarja

kateri pozna vodno turbino in vse stroje za predelavo lesa ter razume delo na stružnici. — Ponudbe je poslati z navedbo zahtev na **Tovarno lesnih izdelkov, Jurklošter — via Laško.**

Ostanke

v dolžini 2 do 8 m

20 m močnega cefirja Din 240—, 20 m trpežnega oksforla Din 290—, 20 m močne modrovine (druk) Din 290—, 20 m krasnega kambrika za otročje in ženske obleke Din 240—, 10 m hlačevine dvojno široke (cajga) za moške obleke Din 350—, 20 m belega platna Din 230—, 20 m sivovega platna Din 180— razpošilja

veletrgovina **R. Stermecki, Celje št. 23**

Ilustrovani cenik z čez 1000 slikami se pošle vsakemu zastoj, vzorci od sukna, kamgarna in razne manufakturne robe pa samo za 8 dni na ogled. Kdor pride z vlakom osebno kupoval, dobi nakupu primerno povrnitev vožnje. Naročila čez Din 500— poštnine prosito. Trgovci en gros cene.

Es-ka Jogo Torpedo kolesa

so le najboljše najceneje pri

J. Gorec, Ljubljana

Palača Ljubljanske kreditne banke in Gosposvetska c. 14. Vsi nadomestni deli in oprema.

Predno kupite

oglejte si v manufakturni in modni trgovini **Miloš Pšeničnik — Celje.**

Znižane cene in še pri večjem nakupu znaten popust. Postrežba solidna! Blago prvovrstno!

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana — Frančiškanska ulica šte. 6

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine

za šole, izpništva in urade, najmodernejša plakata in vabila za veselice, letne zaključke. Najmodernejša uredba za tiskanje časopisov, knjig, brošur itd.

STEREOTIPIJA LITOGRAFIJA

Razširjate, Naprej!

15 let priznane

kapsule „**LARUCIN**“

zdravilo najsigurnejše gnojno kapavico (triper) in boleznim mokril. Škallja 20 Din v vseh lekarnah. Direktno: **APOTEKA BLUM, SUBOTICA.**

Razširjate, Naprej!